

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave zabezpečenia a realizácie celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka v základných školách v školskom roku 2015/2016 v SR

Stav zabezpečenia a realizácie celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ a dodržiavania pokynov k administrácii testov vypracovaných Národným ústavom certifikačných meraní vzdelávania (ďalej NÚCEM) kontrolovala Štátna školská inšpekcia v **117** základných školách, z nich bolo **106** štátnych, **9** cirkevných a **2** školy boli súkromné. Vyučovací jazyk slovenský malo **103** škôl, vyučovací jazyk slovenský a maďarský **1**, vyučovací jazyk maďarský **13** subjektov. Priebeh testovania sa monitoroval počas administrácie testov v 117 skupinách žiakov z matematiky (ďalej MAT) a v 104 skupinách žiakov zo slovenského jazyka a literatúry (ďalej SJL). V školách s vyučovacím jazykom maďarským sa realizovala kontrola aj počas administrácie testov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (ďalej SJSL) a maďarského jazyka a literatúry (ďalej MJL) v 13 skupinách.

Z celkového počtu **3 354** evidovaných žiakov 9. ročníkov sa testovania zúčastnilo **3 263**, z nich bolo **209** žiakov so zdravotným znevýhodnením (ďalej ZZ). Neúčast' **91** žiakov na testovaní bola odôvodnená pobytom v zahraničí (60), pobytom v liečebno-výchovnom sanatóriu (1) alebo v reedukačnom zariadení (1), zdravotnými dôvodmi (7) alebo prestupom žiaka na inú školu (1). Dôvod neprítomnosti 5 žiakov v čase testovania nebol známy a neúčast' 16 žiakov bola z dôvodu ich zdravotného znevýhodnenia – mentálnej retardácie.

Testovanie v školách organizovali **školskí koordinátori** (zástupcovia riaditeľa školy alebo členovia pedagogického zboru a v 3 subjektoch samotní riaditelia škôl) spoločne s **359 administrátormi** a **13 asistentmi**, ktorí zaisťovali pomoc žiakom so ZZ. V 6 subjektoch¹ výber niektorých administrátorov nezodpovedal pokynom, ktoré stanovil NÚCEM, úlohou administrátora poverili aj pedagogických zamestnancov s aprobáciou pre prvý stupeň ZŠ.

Otváranie testových zásielok prebiehalo v subjektoch za prítomnosti riaditeľa školy, školských administrátorov, niekde aj za prítomnosti nestranných pozorovateľov – 3 zriaďovateľov, 1 starostu a rovnako 1 zástupcu mestského úradu i 1 zástupcu odboru školstva okresného úradu v sídle kraja, 11 zástupcov rady rodičov, 17 zástupcov rady školy. Externý dozor a monitoring objektívnosti priebehu testovania vykonávalo 266 pedagogických zamestnancov z iných základných škôl. Zásielky testov boli okrem jednej², ktorá mala značne natrhnutý kartónový obal, úplné a neporušené.

V súlade so záväznými pokynmi zabezpečili v **86** subjektoch, čo predstavuje **74 %** z celkového počtu kontrolovaných škôl, organizáciu, harmonogram otvárania zásielok testov a samotný priebeh testovania. Pracovné povinnosti si prevažná väčšina školských koordinátorov, administrátorov a rovnako pedagogických zamestnancov vykonávajúcich externý dozor zodpovedne plnila. V **31** subjektoch (**26 %**) zistili školskí inšpektori závažné i menej závažné nedostatky, ktoré sa týkali najmä nedôsledného dodržania pravidiel manipulácie a ukladania testov i odpoved'ových hárkov (ďalej OH), nedodržania základných pravidiel úpravy tried, neplnenia pokynov k postupu pri administrácii testov a nevykonávania aktívnej kontroly počas priebehu testovania externým dozorom. Všetky pokyny pre pedagogických zamestnancov realizujúcich testovanie boli záväzne stanovené

¹ ZŠ Mateja Korvína s VJM – Corvín Mátyás Alapiskola, Školská 6, Kolárovo (2 administrátori); ZŠ s MŠ J. Kármána s VJM – Kármán József Alapiskola és Óvoda, J. Kármána 25/5, Lučenec (administrátorka v skupine pre žiakov so ZZ); CZŠ Jána Palárika, Raková 705 (administrátorka v skupine 01); ZŠ s MŠ, SNP 412, Stakčín (1 administrátor); ZŠ s MŠ, Školská 231/4, Dlhé nad Cirochou (administrátor v skupine pre žiakov so ZZ)

² Trenčiansky kraj – ZŠ s MŠ Michala Rešetku, Horná Súča 242

v samostatných dokumentoch, ktoré vypracoval NÚCEM (Pokyny pre školského koordinátora, Pokyny pre administrátora a Pokyny pre externý dozor).

Zistené nedostatky v kontrolovaných školách:

Bratislavský kraj

Spojená škola, Novohradská 3, Bratislava

- nezriadenie zbernej triedy pre žiakov, ktorí ukončili testovanie skôr ako bol stanovený časový interval

Trnavský kraj

Základná škola, Strážnická 1, Skalica

- **administrátorka** (SJL skupina č. 02) **poskytovala žiakom neprimeranú pomoc** (odpovedala na otázky týkajúce sa obsahu testu a významu niektorých slov)
- administrátori (MAT skupina č. 01 a SJL skupina č. 02) neposkytli žiakom čas v rozsahu 3 minút na úvodné oboznámenie sa s testom; neoverili, či žiaci porozumeli všetkým pokynom
- externý dozor (SJL skupina č. 02) neupozornil administrátorku na nedodržanie stanovených pokynov

Základná škola Mátyása Korvína s vyučovacím jazykom maďarským – Corvin Mátyás Alapiskola, Rybárska 1093/2, Šamorín – Somorja

- **administrátor** testu z MAT (skupina č. 03), z MJL (skupina č. 03) a zo SJS (skupina č. 3) **nezabezpečil rozdanie testov tak, aby žiaci sediaci za sebou a vedľa seba pracovali s rozdielnymi variantmi testov**
- neupozornil žiakov na odloženie mobilov do tašiek a umiestnenie tašiek do zadnej časti učebne; nevysvetlil žiakom spôsob zapisovania odpovedí do OH
- pedagogický zamestnanec vykonávajúci externý dozor sa nedostavil do školy v stanovenom čase

Základná škola s materskou školou, Unín 420

- administrátor (SJL skupina č. 01) neposkytol žiakom čas v rozsahu 3 minút na úvodné oboznámenie sa s testom; skrátil 15-minútový limit vymedzený na úvodné pokyny k testovaniu a rozdanie testov o 10 minút; nedal žiakom pokyn na vyplnenie poľa 5 (Testová forma a Kód testu) v záhlaví OH pred administráciou testu; neuistil sa, či žiaci pochopili všetky pokyny
- administrátorka (MAT skupina č. 01) nedodržala harmonogram testovania, jeho začiatok i koniec posunula o 5 minút z dôvodu predĺženého zadávania úvodných pokynov; žiakom dala nesprávny pokyn k vyplneniu poľa 5 v záhlaví OH (na miesto určené pre kód testu mali žiaci uviesť podľa jej pokynu kód skupiny); neoboznámila ich s postupom zápisu riešení úloh do testu z MAT, ale len do papierov na pomocné výpočty; neuistila sa, či žiaci pochopili všetky pokyny
- externý dozor (SJL skupina č. 01, MAT skupina č. 01) nevykonával aktívny a objektívny dozor – nesledoval dodržanie harmonogramu testovania, činnosť administrátorov, neupozornil na nesprávne zadávanie pokynov

Základná škola, Brezová 19, Piešťany

- školský koordinátor nevypisoval Protokol o priebehu testovania po skončení testovania, ale priebežne po ukončení administrácie testov v jednotlivých skupinách
- náhradný externý dozor (MAT skupina č. 04) začal aktívne vykonávať dozor až počas administrácie testu

Trenčiansky kraj

Základná škola s materskou školou Ľudovíta Vladimíra Riznera, Bošáca 396

- nepoužitú zvyšnú časť testov z MAT a SJL neboli vložené do určenej bielej obálky, ale voľne uložené na bezpečnom mieste u riaditeľky školy

Nitriansky kraj

Základná škola, Lehota 144

- **externý dozor nevykonával aktívny a objektívny dozor** – prácu žiakov nesledoval, v priebehu testovania SJL opustil na niekoľko minút učebňu
- počas testovania MAT a SJL v skupine č. 01 nezodpovedal spôsob úpravy triedy stanoveným požiadavkám

Základná škola s materskou školou, Hul 429

- pomocné papiere na výpočty k testu z MAT **neboli označené menom a priezviskom žiaka, kódom testovanej skupiny**

ZŠ s MŠ, Cyrila a Metoda 446, Krušovce

- **školenie administrátorov sa neuskutočnilo** v stanovenom termíne
- administrátorka počas administrácie testovania z MAT dôsledne netrvala na plnení pokynu vypnutia mobilného telefónu a jeho uloženia mimo dosahu žiaka
- administrátori nedali po rozdání testov žiakom pokyn na doplnenie mena a priezviska na test; počas odovzdávania testov a OH žiaci chýbajúce údaje dopĺňali

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským, Eötvösova ul. 39, Komárno – Eötvös Utcai Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Komárom

- administrátori po každej časti testovania (MAT, MJL) uložili originály OH žiakov voľne do trezoru u riaditeľa školy, neboli vložené do priehľadných plastových bezpečnostných obálok
- pedagogickí zamestnanci vykonávajúci externý dozor neupozornili riaditeľa školy a koordinátora na nedodržanie postupu pri zabezpečení OH

Základná škola, G. Bethlena 41, Nové Zámky

- administrátorka (MAT skupina č. 01) nechala 3 žiakov pracovať aj v čase zberu testov a OH, čím im **predĺžila čas na prácu** s testom približne o 5 minút

Banskobystrický kraj

Základná škola s materskou školou Sama Vozára, Železničná 26, Hrachovo

- testovanie žiakov sa realizovalo v učebni prírodopisu a chémie, ktorá nebola upravená v zmysle pokynov

Základná škola, Jánošovka, Školská 511/2, Čierny Balog

- testovanie žiakov so ZZ zaradených do 1. aj 2. skupiny obmedzenia sa uskutočňovalo **spoločne v jednej triede** – dohľad nad žiakmi z 1. skupiny obmedzenia vykonávala administrátorka a v 2. skupine obmedzenia zabezpečovala pomoc žiakom asistentka (špeciálna pedagogička)

Základná škola s materskou školou Štefana Žáryho, Družstevná 201, Poniky

- **žiak so ZZ nepracoval s testom určeným pre žiakov so ZZ**, ale s testom pre intaktných žiakov (forma B) pričom čas stanovený na oboznámenie sa s testom a jeho vypracovanie bol dodržaný v súlade s príslušnými pokynmi pre žiakov so ZZ; riaditeľ školy konzultoval problém s NUCEM a následne potrebné údaje uviedol aj v Protokole o priebehu testovania

Žilinský kraj

Cirkevná základná škola Jána Palárika, Raková 705

- administrátorka sa nezúčastnila otvárania testových zásielok zo SJL pre žiaka so ZZ, testové materiály si prevzala od koordinátora pri odovzdávaní materiálov z testovania MAT skupina 02
- koordinátorka vložila do jednej priehľadnej obálky spoločne originály OH z MAT a zo SJL intaktných žiakov a OH žiakov so ZZ

Základná škola, Svätý kríž 184

- na chodbách a v zbernej triede nebol zabezpečený pedagogický dozor

Prešovský kraj

Základná škola s materskou školou, SNP 412, Stakčín

- administrátorka neskontrolovala pred testovaním z MAT povolené učebné pomôcky
- na chodbách a v zbernej triede nebol zabezpečený pedagogický dozor

Základná škola s materskou školou, Komenského 587/15, Poprad

- **trieda nebola pripravená** na testovanie, jej úpravu začali vykonávať v deň testovania
- administrátorka predmetu SJL netrvala dôsledne na plnení pokynov týkajúcich sa vypnutia a uloženia mobilných telefónov a tašiek mimo dosah žiakov v triede a používania povolených učebných pomôcok

Základná škola s materskou školou, Brezovica 60

- školský koordinátor **neotvoril obálku s testmi z MAT pre žiakov so ZZ 1. stupeň** obmedzenia, žiaci pracovali s testmi určenými pre intaktných žiakov

Košický kraj

Cirkevná spojená škola, Komenského 6, Spišské Vlachy

- **nepoužité zvyšné testy z MAT a zo SJL neboli uložené v zabezpečenom priestore** u riaditeľa školy – administrátori ich priniesli do tried, kde prebiehalo testovanie

Základná škola, Komenského 6, Sobrance

- **nepoužité zvyšné testy z MAT a zo SJL neboli uložené v zabezpečenom priestore** u riaditeľa školy – administrátori ich priniesli do tried, kde prebiehalo testovanie
- **pred realizáciou testovania nebola zisťovaná prítomnosť žiakov** v škole v jednotlivých skupinách
- v testovanej skupine MAT č. 03 **nebola zabezpečená prítomnosť všetkých žiakov** v stanovenom čase (najmenej 15 minút pred začiatkom testovania)
- počas administrácie testov z MAT vykonávala dozor na chodbe pri vybraných učebniach učiteľka SJL a počas administrácie testov zo SJL vyučujúca predmetu MAT
- administrátor (MAT skupina č. 03) nevyzval žiakov, aby si odniesli tašky do zadnej časti učebne
- administrátor (SJL skupina č. 02) pred písaním testu neprečítal žiakom príslušný úvodný text

Cirkevná základná škola Juraja Sklenára, Školská 1, Letanovce

- zvyšné testy z MAT a zvyšné testy zo SJL boli zabalené do bielych obálok, ale neboli koordinátorom a riaditeľom školy podpísané a následne prelepené lepiacou páskou

Základná škola, Levočská 11, Spišská Nová Ves

- administrátor (MAT skupina č. 04) zadal žiakom pokyn na napísanie mena a priezviska na test až pred ukončením testovania – 5 žiaci, ktorí odovzdali test pred zadaním tohto pokynu, nemali údaje meno a priezvisko vpísané

Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná

- všetci žiaci mali vypísané na OH z MAT a na OH zo SJL aj polia č. 1 a 2 napriek tomu, že údaje na QR kóde boli správne a nedošlo k prestupu žiaka z inej školy

Iné zistenia

Základná škola, Bukovecká 17, Košice

- na niektorých kópiách OH zo SJL boli z políčok v riadku 4 a 5 vysunuté a menej čitateľné údaje, ktoré však boli zhodné s originálnom OH; kópia OH z MAT jedného žiaka bola znehodnotená pretlačenými výpočtami, ktoré žiak robil na pomocných papieroch

Základná škola, Kubranská 80, Trenčín

- odpovede žiakov neboli v kópiách OH zreteľne viditeľné

Základná škola, Pavilón B, Školská ul. č. 26, Pribeta

- pri príprave spätnej zásielky koordinátor pribalil medzi OH žiakov z MAT aj OH žiaka so ZZ, ale do Protokolu o priebehu testovania túto skutočnosť uviedol

Základná škola, Staré Hory 327

- počas vkladania OH zo SJL do bezpečnostnej obálky došlo k poškodeniu jedného OH – odpovede v poškodenom OH boli čitateľné, napriek tomu sa urobil jeho prepis na nové tlačivo a obe verzie boli vložené spoločne do bezpečnostnej obálky

Základná škola, Komenského 495/33, Námestovo

- žiak zo zdravotných dôvodov na krátky čas prerušil testovanie z MAT a opustil triedu

Závery

Vo väčšine kontrolovaných subjektov boli riaditeľmi škôl a školskými koordinátormi dodržané záväzne stanovené pokyny vedúce k zaisteniu zásady rovnakého zaobchádzania a k zabráneniu získania neoprávnených výhod počas externého testovania žiakov 9. ročníka základných škôl. Školskí inšpektori počas kontroly zaznamenali v štvrtine subjektov (26 %) také skutočnosti, ktoré poukazovali na menej dôsledný prístup pedagogických zamestnancov k zodpovednému oboznámeniu sa s úlohami vyplývajúcimi z funkcií školského koordinátora, administrátora či externého dozoru, ktoré počas testovania zastávali. K závažným nedostatkom patrili najmä nedodržanie postupu pri ukladaní nepoužitých zvyšných testov a pri ukladaní čiastkových spätých zásielok. Riaditeľom škôl uložila Štátna školská inšpekcia podľa závažnosti zisteného nedostatku zodpovedajúce opatrenia na jeho odstránenie.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- dodržiavať pokyny NÚCEM k výberu administrátorov
- dôsledným realizovaním školení pre administrátorov a externý dozor eliminovať vznik možných negatívnych skutočností počas testovania

NÚCEM

- predĺžiť v časovom harmonograme testovania prestávku medzi administráciou testov z MAT a testov zo SJL z 20 minút na 25 – 30 minút z dôvodu krátkeho časového intervalu na dôsledné uloženie testovaných materiálov z MAT, otvorenie zásielok testov zo SJL a ich rozdanie administrátorom